

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 6 Issue 3, p. 773-784, March 2013

**SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARINDA ÖĞRENİM
GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ İLKÖĞRETİMDE
MÜZİĞİN EĞİTSEL AMAÇLI KULLANIMINA YÖNELİK
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

*EVALUATION OF THE VIEWS OF TEACHER CANDIDATES STUDYING AT
CLASSROOM TEACHING DEPARTMENTS ABOUT THE USE OF MUSIC AT
PRIMARY EDUCATION FOR EDUCATIONAL PURPOSES*

Yrd. Doç. Dr. A. Can ELDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğt. Fakültesi Güzel Sanatlar Eğt. Böl. Müzik Öğr. ABD

Yrd. Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğr. ABD

Yrd. Doç. Dr. M. Serkan UMUZDAŞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğr. ABD

Abstract

The goal of this study is to determine the views of teacher candidates studying at Education Faculties, Classroom Teaching Departments on the use of music at primary education for educational purposes. For this aim, interviews were held with totally 30 teacher candidates studying at Kayseri Erciyes University, Education Faculty, Primary education Classroom Teaching Department and Tokat Gaziosmanpaşa University, Education Faculty, Primary education Classroom Teaching Department. Data of the research was obtained from the answers of interview questions made of open-ended questions that are determined by researchers and standardized. Data obtained from the interview were analyzed with content analysis method which is one of the qualitative research techniques. Data of the research were analyzed repetitively in different times. Items that were obtained as a result of the analysis were digitized and

interpreted. According to the results of the research, almost all of the teacher candidates stated that music can be used apart from music classes for educational purposes. Teacher candidates also mentioned that using music in classes can ease classroom management and teaching classes through music or accompanied with music can provide benefits for learning in terms of perception, permanence, and motivation. On the other hand, teacher candidates emphasized that music types that will be used for educational purposes should be chosen carefully according to the development of students and they summarized criterion by making comparisons according to their personal perceptions. Teacher candidates emphasized that music types that will be used for educational purposes should be chosen according to words and musical components.

Key Words: classroom teaching, teacher candidate, music education, primary education

Öz

Bu çalışmanın amacı, Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının ilköğretimde müziğin eğitsel amaçlı kullanımına yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla 2012-2013 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kayseri Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören toplamı 30 öğretmen adayı ile mülakat yapılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından belirlenen ve standartlaştırılmış açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat sorularına verilen cevaplardan elde edilmiştir. Mülakatta elde edilen veriler nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda tekrarlı olarak incelenmiştir. Analiz sonucu elde edilen maddeler sayısallaştırılarak yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının tamamına yakını, müziğin eğitsel araç olarak müzik dersi dışında da kullanılabileceğini ifade etmiştir. Öğretmen adayları derslerde müziği kullanmanın, öğretmenin sınıfı yönetmesini kolaylaştırılabileceğini, bunun yanı sıra eğitsel içeriği müzik yoluyla ya da müzik eşliğinde öğretmenin; algı, kalıcılık, motivasyon bakımından öğrenmeye yarar sağlayabileceğini ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca öğretmen adayları, eğitsel amaçlı kullanılacak müzik türlerinin öğrencinin gelişimine uygun olarak dikkatle seçilmesi gerektiğini vurgulayarak, ölçütleri kendi algılarına göre karşılaştırarak özetlemişlerdir. Öğretmen adayları eğitimde kullanılabilecek müzikleri betimlerken, eğitsel amaçla kullanılabilecek şarkıların sözselsel ve müzikal açıdan analiz edilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır.

Anahtar Kelimeler: sınıf öğretmenliği, öğretmen adayı, müzik eğitimi, ilköğretim

1. Giriş

İlköğretim dönemi, bireylerin belli temel bilgi ve becerileri kazandıkları oldukça önemli bir dönemdir. Bu dönemde edinilen kazanımlar, bireyleri yaşamları boyunca etkileyebilmektedir. Bu nedenle ilköğretim sürecini ilgilendiren her tür planın tasarlanması önem kazanmakta, öğretmenlerin ise nitelik bakımından mümkün olan en üst seviyede yetiştirilmesi ihtiyacı doğmaktadır.

İlköğretim sürecinde pek çok dersin sınıf öğretmeni tarafından yürütülmesi sebebiyle, bu alanda yetişecek öğretmen adaylarının ilgili tüm alanlarda donanım sahibi olmaları beklenmektedir. Bu nedenle sınıf öğretmenliği lisans eğitim programları, öğretmen adaylarının sözel, sayısal, sanatsal pek çok alanda eğitim alabileceği nitelikte tasarlanmakta ve yürütülmektedir. İlköğretim kurumlarındaki müzik derslerinin niteliği, sınıf öğretmenlerinin müziğe bakış açıları ve müzikal donanımları ile doğru orantılıdır.

Sınıf öğretmeni adayları lisans eğitimleri sırasında sanat eğitimi, drama, görsel sanatlar öğretimi gibi sanat alanına ilişkin çeşitli dersler almaktadır. “Müzik” ve “müzik öğretimi” de bu kapsamda aldıkları temel dersler arasındadır. Müziğin teorik ve uygulamalı olarak ele alındığı bu derslerin ana hedeflerinden biri de; öğretmen adaylarının, diğer derslerin konu alanları içerisinde etkili bir eğitim aracı olarak müziğin işlev kazanması konusunda bilinçlendirilmeleridir.

Müziği hayatına katmak, bireyin birçok yönden gelişimini sağlar. Müziğin dilsel ve kültürel açıdan olduğu kadar, sosyal, duygusal, bedensel gelişimi de sağladığı bilinmektedir (Sun ve Zeyrek, 1993: 31). Öğretmen adaylarının bu konudaki bilinç düzeyleri ve eğitim sürecindeki bilişsel ve duyuşsal kazanımları belli aralıklarla sınanmalıdır.

Bu düşünceler ışığında; Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının ilköğretimde müziğin eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin görüşleri belirleyecek ve ileri dönemde mesleki müzik eğitimi etkinliklerinin yordayıcısı olacak olan bu çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur.

1.2. Amaç

Bu araştırma ile Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim öğretmen adaylarının ilköğretimde müziğin eğitsel amaçlı kullanımına yönelik görüşlerinin belirlenerek değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından belirlenen ve standartlaştırılmış açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat sorularına verilen cevaplardan elde edilmiştir.

Mülakat, kaynak kişinin ilgi, görüş, tutum ve davranışlarını ortaya çıkarmak üzere iki kişi arasında serbest bilgi değişimini sağlayan sosyal ortamı yaratmak için düzenlenir (Balcı, 2010). Bu araştırma için sınıf öğretmeni adaylarına yöneltilen mülakat soruları şunlardır;

1. Müziğin eğitsel amaçlı kullanılmasıyla ilgili düşünceleriniz nelerdir?
2. Müziğin kullanıldığı ve kullanılmadığı öğrenme ortamları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
3. Sizce hangi müzik türleri eğitsel amaçlarla kullanılmaya daha uygundur? Neden?

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmaya 2012-2013 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan gönüllü 30 öğretmen adayı katılmıştır. Bunlardan 12'si Kayseri Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda, 18'i Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmektedir. Katılımcı öğretmen adaylarının 19'u kız, 11'i erkektir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Mülakatlar, araştırmacılar tarafından birebir ve yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Her biri ortalama 20 dakika süren görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve dinlenerek yazılı metin haline getirilmiştir.

Araştırmada içerik analizi türlerinden kodlama tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek okuyucunun anlayacağı biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 227).

Araştırmadan elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda tekrarlı olarak incelenmiştir. Analiz sonucu elde edilen maddeler sayısallaştırılarak yorumlanmıştır. Katılımcıların konu ile ilgili düşüncelerini net bir şekilde yansıtmak için doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. Görüşmenin gizliliği ve özel yapısını korumak amacıyla her görüşmeci için kısaltmalar kullanılmıştır. Bu kısaltmalar öğrenci isminin baş harfi, cinsiyeti ve öğrenim gördüğü şehir sırasıyla yapılmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Öğretmen adaylarına göre ilköğretim birinci kademe düzeyi müziğin eğitsel amaçlı kullanımına yönelik görüşleri araştırma soruları sırasıyla yer verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Müziğin Eğitsel Amaçlarla Kullanımına Yönelik Görüşleri

Görüşler	f	%
Müzik, derslerde eğitsel araç olarak kullanılabilir	29	96.6
Derslerde müziği kullanmak, öğretmenin sınıfı yönetmesini kolaylaştırır	22	73.3
Müzik, verilen bilgileri şarkı yoluyla kalıcı yapar	21	70
Müzikle yapılan öğretim, öğrencilerin konuları kolay algılamasını sağlar	18	60
Müzik eğitimde kullanılamaz, yeri ayırır	1	3.3

Tablo 1’de görüldüğü gibi sınıf öğretmeni adaylarının tamamına yakını, müziğin eğitsel bir araç olarak müzik dersi dışında da kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları derslerde müziği kullanmanın sınıf yönetimini kolaylaştırılabileceğini değişik oranlarda ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra konuları müzik eşliğinde öğretmenin algı ve kalıcılık bakımından öğrenmeye katkı sağlayabileceğini ifade eden öğretmen adayları da çoğunluktadır. Bu bulgular Sun ve Zeyrek (1993)’in “çeşitli müziksel etkinlikler çocuğun bedensel ve psikomotor gelişimini de olumlu yönden etkiler.” tespitini destekler niteliktedir.

Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının konuya ilişkin ifadelerinden örneklere yer verilmiştir:

“Türkçenin gelişmesine çocukların, onların yaşlarına uygun olabilir, matematiği eğlenceli hale getirebilir, bazı müzikler onların hayat bilgisi derslerinde kullanılabilir. Hayatımızda karşılaştığımız çeşitli olaylarla ilgili çeşitli müzikler var, onlar kullanılabilir.” ŞKE

“Müzik bence eğitimde kullanılmamalı, yani eğitim zamanı eğitim, müzik zamanı müzik olmalı.” HKE

“Mesela bir şey öğretirken müziğin fon müziği olarak kullanıldığını okumuştum. Fon müziği koymak bence hatalı. Farklı şekillerde kullanılabilir.” LET

“...bir şarkı söylemek veya söyletmek. Bu bile öğrencileri toplamaya yetiyor.” CET

“... mesela çocuğun dikkatini yöne çekmek, mesela 40 dakika bir ders 20 dakikadan sonra dikkati dağılabilir. O arada mesela çocuklara bir şarkı söylettirilebilir, dikkatlerini toplamak amacıyla, sonra tekrar derse devam edilebilir.” DKE

“ Belli ritimlerle, belli tempolarda insanın aklında daha çok kalabiliyor, o yüzden öğrettiğiniz şeyi, mesela alfabeyi öğrettiğiniz zaman belki yararlı olabilir.” YEE

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Müziğin Kullanıldığı ve Kullanılmadığı Öğrenme Ortamlarına Yönelik Görüşleri

Görüşler	f	%
Müziğin kullanıldığı öğrenme ortamları öğrencinin öğrenme düzeyini artırır	28	93.3
Derslerin içeriğindeki konuyu müzik yoluyla öğretmek öğrenmeyi artırır	24	80
Müzik haricindeki diğer derslerde ara etkinlik olarak öğrencinin dikkatini derse çeker	20	66.6
Derslerde fonda müziği kullanmak öğrenmeyi artırır	12	40

Tablo 2’de görüldüğü gibi sınıf öğretmeni adaylarının tamamına yakını müzik kullanılan öğrenme ortamlarının kullanılmayan öğrenme ortamlarına göre daha avantajlı olduğunu düşünmektedir. Katılımcılara göre; müziğin kullanıldığı öğrenme ortamları öğrencinin öğrenme düzeyini arttırmaktadır. Diğer ifadelerde ise bu artışın daha çok nasıl olabileceği üzerinde görüşler belirtilerek ve şarkı yoluyla öğretme, dinleme eğitimi ve altbilişsel etkinlikler üzerinde durulmuştur.

Katılımcıların ifadeleri incelendiğinde, müziğin öğretmen adayları tarafından bir eğitim aracı olarak görülmeye başlandığı ve işe koşulması durumunda dersteki akademik başarıyı etkileyecek bir unsur olabileceği düşüncesinin öne çıktığı görülmektedir. Demirbatır ve Helvacı (2006)’nın çalışması sonucunda elde edilen, “müzik çocuğun eğitimi ve gelişimi için önemli ve gerekli bir unsurdur.” tespiti ile öğrenci görüşlerinin örtüşür nitelikte olduğu söylenebilir.

Önceki dönemlerde müzik derslerinde başka derslere ait konuların işlendiği ve genel olarak müziğin işlevsel bir eğitim aracı olarak görülmediği bilinmektedir. Bu tespit çeşitli araştırmalarla da ortaya koyulmuştur. “Müzik gibi ifade ve beceriyi geliştiren derslerin önemsiz görüldüğü, ders saatinde başka derslerin işlendiği bulgulanmıştır.” (Başar ve diğ., 2002).

Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının konuya ilişkin ifadelerinden örneklere yer verilmiştir:

“Müzik bir eğitim olarak bence ilkökul müfredatında pek kullanılabileceğini düşünmüyorum. Ama edebiyat derslerinde çok güzel şekilde kullanılabilir. Veya ders arasında dikkat toplayıcı olabilir, dersin 20 dakika arasında bir şarkı söyleme olabilir.” AEK

“...dersin arka planında müzik olduğunu düşünelim, orada da matematik anlatıldığını düşünelim, bu olmaz yani, ders zamanı ders olmalı ama aralarda mola şeklinde müzikler olmalı, müziksel etkinlikler olmalı bence.. Mesela Türkçe dersinde olabilir ama sözsüz yine, Matematikte olmamalı Fen’de olmamalı.” YEK

“İlgili bir müzik dinletilirse çocukların hani zihninde bir şeyler oluşacak, yani unutacağını düşünmüyorum.” AKK

“...mesela alfabe öğretiminde müzik kullanılabilir, onlara alfabeyi müzikli bir şekilde, yani..... İngilizce alfabeyi o şekilde öğrenmiştik, yani.. müzik sözleri, yani hiç sevmediğimiz şarkıların sözlerini bile çok rahat ezberleyebiliyoruz, hep derler ya annem der ki ya şunları ezberleyene dek dersleri ezberleseydin keşke, onun bir ... yok yani, ... kulakta daha çok kalıyor her zaman.. müzik, sözleri bunlara yönelik olduğunda.” GKK

“Mesela tarihleri, özel bilgileri ezberlemesi belki lazım ama bu ezberlettiğiniz bu şeyler için müzik dinlerken; mesela şiirler çok çabuk ezberlenir, çünkü belli bir akışı vardır şiirin. Belli bir ritmi. Bazen alçaltıp bazen yükseltebilirsin, o yüzden yararlı olabilir diye düşünüyorum.” YEK

“Sınıfta müziği bir şekilde kullanmak öğrenmeyi hızlandırabilir.” YKT

“Müzik dinlerken benim aklım hep müziğe gider şahsen, müzikte işte onu gözümde canlandırırım hareketlerini ... Ama ders yani ciddi bir şey. böyle aklımız yani o fon müzikte, hani başka bir ses olmadığı için sadece müzik, kulağımıza hitap ediyor, ama söz geçerse içinde düşünürüz yani kulağımız onda olur, Müziksiz olanda daha çok çalışırlar” HKT

“Müzik kullanılırsa ders daha eğlenceli bir hale gelir, çocukların öğrenmesi daha çabuk olur. bu şekilde dersler eğlenceli olur, hem zihinde kalması açısından daha yararlı olur.” HKK

“Müziğin kullanıldığı öğrenme ortamlarında öğrenci derse bağlanıyor. Kullanılmazsa tekdüze oluyor.” CET

“Müziğin kullanıldığı bir sınıfta yetişen öğrencinin diğerine göre ben hem zekâsal olarak hem de sosyal olarak ve duygusal olarak çok daha gelişmiş olacağını düşünüyorum.” AEK

“...her derste müzik kullanılır dersem olmaz. Bir matematik anlatırken mesela, çocuğun matematiğe odaklanması gerekirken o müziği o sözleri, zaten sözsüz olması lazım matematikle beraber müzik verilecekse çocuğa, yani yerinde ve zamanında kullanılması daha iyi olur.” EKK

“Şarkıyla desteklersek bence çok daha kalıcı. bilgiyi özümserler. Müziği kullanırsam öğrenciye kendimi daha çok sevdirim, öğrenci beni monotonluktan çıkarır gözünde. O ders içinde sıkılmaz, daha eğlenceli gelir, o derse girmek için hevesi daha çok artabilir.” GKT

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Müzik Türlerinin Eğitsel Amaçlarla Kullanılabilmesi İhtiva Etmesi Gereken Özelliklere Yönelik Görüşleri

Görüşler	f	%
Yaşına uygun olmalı	28	93.3
Şarkıların sözleri öğrenciye uygun olmalı	28	93.3
Olumlu duygular uyandırmalı	27	90
Şarkının temposu hareketli olmalı	24	80
Kültürel değerler aşılmalı	12	40
Eğlenceli olmalı	7	23.3

Tablo 3’de görüldüğü gibi, sınıf öğretmeni adaylarına göre; müziğin eğitsel amaçlarla kullanılabilmesi için; müzikal, ritimsel ve sözsel yapının buna uygun olması gerekmektedir. Ayrıca kullanılacak müziklerin öğrencinin yaşı ve eğitim düzeyi dikkate alınarak seçilmesi, bilişsel ve duyuşsal kazanımlar sağlayacak nitelikte olması önemlidir.

Katılımcı öğretmen adayları, derste kullanılacak örnek müziklerin, öğrencide olumlu duygular uyandıracak ve kültürel değerleri tanıtır, aşılacak özellikte olması gerektiğine de vurgu yapmışlardır. Burada, Umuzdaş ve Umuzdaş (2012)’in çalışmasından elde edilen “müziğin bireysel, sosyal, ahlaki, toplumsal ve kültürel işlevleri bulunmaktadır.” bulgusuna paralellik gösterir şekilde ifadeler görülmektedir.

Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının konuya ilişkin ifadelerinden örneklere yer verilmiştir:

“İsmail YK falan, bir eğitimciliği yok. Ama bir halk müziği yani en azından içinde kültür öğesi bulundurduğu için hani en azından kültür eğitimi oluşur.” MKK

“Eğlenceli müzikler olmalı. Mesela bir müzik dersinde çocuğa her müzik tarzı, her müzik türü öğretilmeli, ancak, çocuğun yaşına uygun olanlar kullanılmalı. Mesela gençler Neşet Ertaş’ı dinlemezler. Eğlenceli, hareketli müzikleri dinlerler.” HKK

“Örneğin rock müziğin çocuğa dinletilmemeli... Çocuklara güzel bir şeyler öğretmek için içinde güzel sözler olan şeyler kullanılmalı. Çocukların seviyesine indirgenmeli, çocuk şarkıları dinletilmeli.” AKK

“...yozlaşma var. bütün şarkıları kullanamıyoruz. Ege yöresinden falan hani bir coğrafya dersinde özellikle bölgeleri anlatıyoruz, arabesk olmaz.” CET

“Arabesk olmaz çocuk dünyaya umutla, olumlu bir şekilde bakması gerekir.”
HET

“Rep tarzı şeyler dinletmek saçma olur. Karamsarlığa iter” HKK

“Ben hiç çocuğa müdahale etmem, ama kendi söylemek isterse söyleyebilir derim.” DKK

“Toplumsal mesajlar veren çocuk şarkıları kullanılmalı.” ŞKT

“...olur olmaz her şeyi müzik olarak kullanılmamalı. Sadece zevk almak için olmadığını öğretmek gerekiyor.” MKK

“Çocuğun yaşına, seviyesine uygun olmalı öncelikle, yani seçeceğimiz, eğitim aracı olarak. Çocuk şarkıları olabilir işte, onlar daha çok öyle şeyleri seviyorlar ve hareketli şarkılardan hoşlanıyorlar. Ritimsel olarak uygun... Hareketli olması iyi olur, anlamsız sözleri olmamalı.” YKK

“Yaşına hitap eden çocuk müzikleri var, çocuk şarkıları. Onlar kullanılabilir. Çocuğun masumiyetini bozmadan, zarar vermeden.. Türküler olabilir, türküler çok önemli mesela bence. Ben Türk Halk Müziği sevdiğimden mi bilmiyorum, Türk Sanat Müziği de, belki çok ağır bir müzik diyebilirsiniz ama.. biz o çocuğa batı müziğinden örnekler verirsek, çocuk bir kere onu sindiremez ki, ailesinden ne görüyor? Çünkü sürekli ailesinden türkü dinliyor ya da çevresinde Türk halk müziği ile yetişiyor çocuk.” EKK

“Ben eğitimde, derslerde çocuk şarkıları söyletirim daha çok, belki pop olabilir, içinde absürt kelimeler olmayan öpücük, yok gel acımayacak falan saçma sapan şeyler olmazsa pop da söylenir, ama öğrencide kısıtlamam. Ben o öğrenciyi o anda kısıtlarsam o da içine kapanır, yani olan yeteneğini de çıkaramaz ortaya.” DKK

“Sözler derse uygun olmalı. ... şu anda çocukların hepsi müzikleri çok rahat söylüyorlar, çocuklar çok rahat müzikleri söylüyorlar.., ama derse yönelik bir müzikse zaten sözlerinin de o derse yönelik olması gerekiyor. Çocuk şarkısı olması şart değil” GKK

“Mesaj vermelidir. Sözleri hitap etmeli çocuklara, yani onlara bir şeyler aşılmalı.” YET

“Çocuk şarkıları filan olur, sözlerine bakarım tabii çocuklara uygun olanı seçerim. Ama çocuğu sınırlamam, hangi müzik türünde yapmak istiyorsa ona bir fırsat veririm.” DKT

“ Hareketli, eğlenceli; çünkü, ben ilkokul örneğini düşündüğümde, o çocuklar, derste çocuklar cıvıl cıvıldır; onlara tutup da çok ağır bir müzik eğitim aracı olarak çalışıldığında, çocuğun da aklında kalmaz, daha canlı müzikler eğitim aracı olabilir. yani yaş grubuna uygun müzikler olacak. Her tür müzik, işte belki sanat müziği ağır gelebilir,... ne kadar canlı olursa o kadar eğlenceli olacağını düşünüyorum.” GKK

“Bizim kendi kültürümüz varken..pop tercih etmem mesela. bizim kültürümüzde, Karadeniz, Tekirdağ dediğiniz, Ege bölgesi, İç Anadolu, Akdeniz çok farklı, yani birden fazladır, çeşitli müzik var. Gidip de bunlar dururken illa Avrupa’dan filan o tarz şeyleri almaya gerek yok.” YEK

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarına müziğin eğitsel amaçlarla kullanılabilmesi ihtiva etmesi gereken özellikler yukarıda belirtilmiştir. Katılımcıların görüşlerine göre bu özelliklere uyan müzik türleri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Eğitsel Amaçlarla Kullanılabilecek Müzik Türleri

Görüşler	f	%
Çocuk şarkısı	20	66.6
Pop	6	20
Türk Halk Müziği	2	6.6
Farketmez	2	6.6

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının çoğu, çocuk şarkılarını bir müzik türü olarak algılamış ve öğrenciler için en uygun türün çocuk şarkıları olduğu ifade edilmiştir. Çocuk şarkılarını, pop müzik ve Türk halk müziği izlemektedir. İki öğretmen adayı ise eğitimde kullanılacak müzik türünün önemli olmadığını belirtmiştir.

Öğretmen adaylarının müzik türleri konusunda yeteri kadar bilgi sahibi olmamaları (Umuzdaş, 2013) derslerde kullanılacak müzikal materyallerin doğru bir şekilde belirlenmesinde ve işe koşulmasında çeşitli sıkıntılar yaratabilir. Bu, doğru eğitimle aşılabilecek bir durumdur zira, katılımcı öğretmen adaylarının müzik türlerine ilişkin algılarının oldukça yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

4. Sonuç ve Tartışma

Müzik eğitimi; insanın müziğe karşı farkındalığını ve duyarlılığını arttıran, müziğin anlam ve işlevlerinin anlaşılmasına olanak sağlayan, bununla birlikte insanı eğlendiren bir süreç olarak ifade edilmektedir (Hoskyns 2002’den akt. Özmenteş, 2008). Toplumun pek çok kesiminde müzik, uzun yıllar sadece bir eğlence aracı olarak algılanmış, etkili ve işlevsel bir eğitim aracı olduğu göz ardı edilmiştir. Toplumun eğitecek öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşlerinin zamanla ve eğitimle değişmesi, doğru bakış açılarının oluşmasında etkili olacaktır.

Bu araştırma ile sınıf öğretmeni adayları müzik eğitimini, öğrenme yaşantılarından elde ettikleri kazanımlar çerçevesinde değerlendirmiş ve bakış açılarını bu doğrultuda yansıtmışlardır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlarda da görüldüğü gibi; araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının tamamına yakını, müziğin eğitsel bir araç olarak müzik dersi dışında da kullanılabileceği konusunda görüş birliğine varmışlardır. Bunun hangi yöntemlerle yapılabileceği konusunda verdikleri örnekler incelendiğinde ise; müziğin bir eğitim aracı olarak kullanılmasının yanında, diğer derslerin dinlenme aralarında da yararlanılabilecek bir unsur olarak görüldüğü de söylenebilir. Bu ikinci ifadeye göre müzik, öğrenciler açısından bir dinlenme veya eğlenme aracı, öğretmen açısından ise dikkati tekrar derse odaklamaya yardımcı olacak bir ders aracı olarak görülmektedir.

Katılımcı öğretmen adayları, konuların müzik yoluyla ya da müzik eşliğinde öğretilmesinin algı ve kalıcılık bakımından öğrenmeye katkı sağlayabileceğine dair görüşler ortaya koymuşlardır. Bu görüşler işe koşulacak şarkıların gerek söz gerekse müzikal açıdan işlevsel bir eğitim aracına dönüştürülebileceğine dair inançların göstergesi olarak kabul edilebilir. Öğretmen adayları eğitimde kullanılabilecek müzikleri betimlerken, bu fikirlerini destekler nitelikte cevaplar vererek, eğitsel amaçla kullanılabilecek şarkıların sözselsel ve müzikal açıdan analiz edilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır.

Sınıf öğretmeni adaylarının müziğin eğitimdeki işlevine ilişkin bilinç düzeylerinin üst seviyelerde olduğunu söylemek mümkündür. Öğretmen adaylarının, müziğin öğrenme ortamlarında kullanılmasının bir avantaj olabileceğine ve müziğin kullanıldığı öğrenme ortamlarının kazanımları arttırılabileceğine dair inançları, günümüzde gelinen noktanın görülebilmesi açısından oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

- BALCI, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- BAŞAR, M. ve diğ. (2002). İlköğretim kademesiyle başlayan matematik korkusunun nedenleri. *V. ulusal fen bilimleri ve matematik eğitimi kongresi*, ODTÜ.
- DEMİRBATIR, E. ve HELVACI, A. (2006). Uludağ üniversitesi eğitim fakültesi sınıf öğretmeni anabilim dalı öğrencilerinin müzik derslerine ilişkin görüş ve beklentilerinin değerlendirilmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. 26-28 Nisan 2006. Denizli.
- ÖZMENTEŞ, S. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ilköğretim müzik eğitimine ilişkin görüşleri: Antalya ilinde nitel bir çalışma. *Eğitimde Yeni Yönelimler-5. Öğretmenin Doğası ve Değerlendirme*. Özel Tevfik Fikret Okulları, İzmir.
- SUN, M. ve SEYREK H. (1993). *Okulöncesi Eğitiminde Müzik*. İzmir: Mey-Müzik Eserleri Yayınları.

-
- TAVŞANCIL, E., ve ASLAN, E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon.
- UMUZDAŞ, S. ve UMUZDAŞ, M. S. (2012). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İlköğretim Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri. *III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu*, Kütahya-Türkiye.
- UMUZDAŞ, S. (2013). The effects of training on the musical acclaim on the student classroom teachers' preference over music types. *5th World Conference on Educational Sciences*, 05-08 February 2013, Sapienza University of Rome- Italy.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi